

28. februar 2022
Sagsnr.: 21/01418
Klagenr.: 1018998
ASCH/SOE

AFGØRELSE FRA MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

OPHÆVELSE OG HJEMVISNING i sag om miljøtilladelse til ændring af et kvægbrug i Syddjurs Kommune

Miljø- og Fødevareklagenævnet har truffet afgørelse efter husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1, jf. § 76, stk. 1.¹

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Syddjurs Kommunes afgørelse af 7. januar 2021 om miljøtilladelse til ændring af et kvægbrug på Ballevej 34, 8400 Ebeltoft, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 17 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet² og gebyrbekendtgørelsens § 2.³ Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. husdyrbruglovens § 90.

Afgørelsen er truffet af formanden på nævnets vegne, jf. § 8 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

MILJØ- OG FØDEVAREKLAGENÆVNET

Toldboden 2
8800 Viborg

Tlf. 72 40 56 00
CVR-nr. 37795526
EAN-nr. 5798000026070
nh@naevneshus.dk
www.naevneshus.dk

¹ Lovbekendtgørelse nr. 520 af 1. maj 2019 om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

² Lov nr. 1715 af 27. december 2016 om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

³ Bekendtgørelse nr. 132 af 30. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Miljø- og Fødevareklagenævnet mv.

1. Klagen til Miljø- og Fødevareklagenævnet

Afgørelsen er den 31. januar 2021 påklaget til Miljø- og Fødevareklagenævnet af en matrikulær nabo.

Klager har anført, at afstanden fra klagers bolig til husdyrbruget er opmålt til 8 meter. Lovkravet på 10 meter overholdes dermed ikke.

Klager har desuden anført, at klager er generet af rotter, samt fluer og andre flyvende insekter.

Endeligt har klager anført, at husdyrbruget ikke overholder almindelige arbejdstider og miljøregler, da der ofte arbejdes med maskiner mv. allerede fra kl. 05.00 om morgenen.

2. Sagens oplysninger

2.1 Den påklagede afgørelse

Syddjurs Kommune har den 7. januar 2021 i medfør af husdyrbruglovens § 16 b meddelt miljøtilladelse til ændring af et kvægbrug på Ballevej 34, 8400 Ebeltoft.

Miljøtilladelsen indebærer, at husdyrbruget overgår til ny regulering efter produktionsareal (stipladsmodellen), og omfatter et samlet produktionsareal på i alt 394 m² i eksisterende, uændrede stalde til flexgruppen ”Alle kvæg; Dybstrøelse”. Den eneste ændring i forhold til nudriften er, at der i ansøgt drift fastsættes vilkår om, at størstedelen af dyrene skal være udegående i fem måneder om året (vilkår 4-7).

Om husdyrbrugets lugtemission fremgår af miljøtilladelsen, at ejendommen er beliggende i den østlige udkant af Tirstrup By, og at det nærmeste byzoneområde ligger ca. 94 meter sydvest for staldene. De nærmeste samlede bebyggelser udgøres af flere beboelsesejendomme rundt om ejendommen mod sydvest, vest, nord og øst. Den nærmeste nabobeboelse uden landbrugspligt ligger ca. 24 meter vest for husdyrbruget. Det fremgår desuden, at husdyrbruget er beliggende i et område, der i kommuneplanens rammedel er udlagt til fremtidigt byzoneområde. Der er i det elektroniske ansøgningssystem husdyrmyndighed.dk foretaget en beregning af husdyrbrugets lugtemission. Beregningen viser, at husdyrbruglovens lugtgenekriterier er overholdt til alle tre genekategorier – byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse i landzone mv. og enkeltboliger uden landbrugspligt. Beregningen er alene foretaget efter FMK-modellen, idet lugtemissionen fra husdyrbruget er for lav til, at der efter Miljøstyrelsens lugtmodel kan beregnes en lugtgeneafstand.

Syddjurs Kommune har i miljøtilladelsen bl.a. fastsat vilkår om, at der på husdyrbruget til stadighed skal være en god staldhygiejne, at staldene løbende skal kontrolleres og renholdes, og at det skal sikres, at dybstrøelsesmåtter altid er tørre (vilkår 6). Kommunen har herefter på baggrund af lugt-

beregningen vurderet, at den ansøgte produktion med de i tilladelsen fastsatte vilkår ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener for de omkringboende.

2.2 Syddjurs Kommunes bemærkninger til klagen

Syddjurs Kommune har den 2. februar 2021 i forhold til klagepunktet om manglende overholdelse af afstandskrav bemærket, at der er tale om en møddingsplads, der blev godkendt af de relevante myndigheder i 1998.

I forhold til klagepunkterne om gener fra husdyrbruget har Syddjurs Kommune bemærket, at der i miljøtilladelsen er fastsat vilkår om, at der på husdyrbruget skal tilstræbes ryddelighed mv. for at undgå, at der opstår risiko for tilhold af skadedyr. Der er endvidere fastsat vilkår om, at der skal foretages effektiv fluebekæmpelse, og fastsat vilkår om støjgrænser. Kommunen er bekendt med og opmærksom på rotteproblemerne på husdyrbruget og ved klager, men er ikke bekendt med, at der har været problemer med fluer mv. eller støj. Såfremt kommunen bliver bekendt med sådanne gener, vil dette blive håndteret ved tilsyn.

2.3 Nye oplysninger under sagens behandling

Syddjurs Kommune har den 12. februar 2021 efter anmodning fra Miljø- og Fødevareklagenævnet oplyst, at der ikke tidligere er meddelt tilladelse eller godkendelse på ejendommen, og at husdyrbruget nudrift er baseret på et dyrehold, der er registreret og accepteret ved et tilsyn i 2001. Kommunen har endvidere oplyst, at der ikke er bygget eller ibrugtaget nye staldarealer siden 2001.

3. Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger og afgørelse

3.1 Miljø- og Fødevareklagenævnets prøvelse

Det fremgår af § 11, stk. 1, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse af en afgørelse til de forhold, der er klaget over. Det fremgår dog af forarbejderne til bestemmelsen, at nævnet har mulighed for og efter omstændighederne pligt til at inddrage andre forhold end det, der er klaget over, f.eks. spørgsmålet om overholdelse af gældende EU-ret eller grundlæggende forvaltningsretlige grundsætninger.⁴

Det følger endvidere af § 11, stk. 2, i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet, at nævnet kan begrænse sin prøvelse til de væsentligste forhold.

Miljø- og Fødevareklagenævnet har i denne klagesag alene fundet anledning til at behandle spørgsmålet om lugtgener (afsnit 3.2.2).

Miljø- og Fødevareklagenævnet har ikke taget stilling til sagens øvrige klagepunkter, jf. herved § 11 i lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet.

⁴ Jf. bemærkningerne til § 11 i forslag L44 til Lov om Miljø- og Fødevareklagenævnet (FT 2016-17).

3.2 Miljø- og Fødevareklagenævnets bemærkninger

3.2.1 Indledende bemærkninger

Husdyrbruget er lovligt etableret før 1. august 2017, og er ikke omfattet af en tilladelse eller godkendelse efter §§ 10-12 i 2007-husdyrbrugloven.⁵

Det ansøgte, der ikke er omfattet af godkendelsespligten efter § 16 a, stk. 1 eller 2, kræver tilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b, stk. 1, idet produktionsarealet er på mere end 100 m², jf. § 10, stk. 1, i lov nr. 204 af 28. februar 2017 om ændring af lov om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug og en række andre love, som ændret ved lov nr. 497 af 22. maj 2018 om ændring af lov om husdyrbrug og anvendelse af gødning m.v.

Ifølge husdyrbruglovens § 27 skal en tilladelse efter husdyrbruglovens § 16 b indeholde vilkår om husdyrbrugets indretning og drift, herunder om den kontrol, som den, der er ansvarlig for husdyrbruget, skal foretage for egen regning, samt opførelse af bebyggelse m.v., medmindre andet følger af regler fastsat i medfør af lovens § 34 a. Hvis husdyrbruget har en ammoniakemission på mere end 750 kg NH₃-N pr. år, skal kommunalbestyrelsen fastsætte vilkår, som sikrer reduktion af ammoniakemissionen ved anvendelse af den bedste tilgængelige teknik (BAT).

De nærmere regler om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug er fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsen.⁶

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 34, stk. 1, skal kommunalbestyrelsen ved afgørelse om tilladelse efter § 16 b i husdyrbrugloven vurdere, om den ansøgte etablering, udvidelse eller ændring af husdyrbruget kan indebære en væsentlig virkning på miljøet.

Kommunalbestyrelsen skal på grundlag af sin vurdering fastsætte de vilkår efter husdyrbruglovens § 27, stk. 1, der sikrer, at husdyrbruget med det ansøgte ikke vil have væsentlig virkning på miljøet, jf. husdyr-godkendelsesbekendtgørelsens § 36, stk. 1.

3.2.2 Lugt

Efter husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 24, stk. 1, jf. stk. 2, kan kommunalbestyrelsen ikke tillade etablering, udvidelse eller ændring af et husdyrbrug efter husdyrbruglovens § 16 b, hvis husdyrbruget med det ansøgte kan indebære væsentlig virkning på miljøet, som ikke kan imødegås med vilkår. Virkningen anses i alle tilfælde for væsentlig, hvis beskyttelsesniveauet for lugt, jf. §§ 31-33 og bilag 3, pkt. B, ikke kan overholdes.

⁵ Lov nr. 1572 af 20. december 2006 om miljøgodkendelse m.v. af husdyrbrug med senere ændringer.

⁶ Bekendtgørelse nr. 2225 af 27. november 2021 om godkendelse og tilladelse m.v. af husdyrbrug.

Genekriterierne for husdyrbrugets lugtemission er fastlagt i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens §§ 31-33. For et eksisterende og ifølge kommuneplanens rammedel fremtidigt byzoneområde er geneniveauet 5 OU_E pr. m³ og 1 LE pr. m³, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31, stk. 1, nr. 1, jf. husdyrbruglovens § 6, stk. 1, nr. 1. Geneniveauet skal overholdes i forhold til hele området og ikke kun ved de beboelsesbygninger, som findes heri.⁷

Af husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens bilag 3, pkt. B, fremgår, at der skal beregnes en nødvendig geneafstand efter såvel Miljøstyrelsens Lugtmodel (Vejledning om tilladelse og godkendelse af husdyrbrug) som FMK-modellen (Vejledende retningslinjer for vurdering af lugt og begrænsning af gener fra stalde, FMK, 2. udgave maj 2002). Geneafstanden fastsættes i hvert enkelt tilfælde på baggrund af den længste geneafstand beregnet efter de to vejledninger.

Det fremgår af den påklagede miljøtilladelse, at der er foretaget en lugtberegning i det elektroniske ansøgningssystem husdyrgodkendelse.dk. Beregningen viser, at lugtbeskyttelsesniveauet i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31 er overholdt i forhold til alle tre genekategorier – byzone/sommerhusområde, samlet bebyggelse i landzone mv. og enkeltboliger uden landbrugspligt. Beregningen er alene foretaget efter FMK-modellen, idet lugtemissionen fra husdyrbruget er for lav til, at der efter Miljøstyrelsens lugtmodel kan beregnes en lugtgeneafstand. Syddjurs Kommune har på baggrund af beregningen vurderet, at den ansøgte produktion med de i tilladelsen fastsatte vilkår ikke vil give anledning til væsentlige lugtgener for de omkringboende.

Miljø- og Fødevarerklagenævnet har indledningsvist kontrolleret den standardiserede lugtberegning foretaget i det elektroniske ansøgningssystem, og bemærker i den forbindelse, at nævnet er enig med Syddjurs Kommune i, at det i nærværende sag ikke er muligt at foretage en beregning af husdyrbrugets lugtspredning efter Miljøstyrelsens lugtmodel. Nævnet konstaterer herefter, at husdyrbruget er beliggende i et område, der i kommuneplanens rammedel er udlagt som fremtidigt byzoneområde – både i den kommuneplan, der var gældende på tidspunktet for kommunens afgørelse,⁸ og i den kommuneplan, der efterfølgende er vedtaget og trådt i kraft.⁹ Nævnet har derfor oprettet en scenarieberegning i det elektroniske ansøgnings-

⁷ Jf. Miljøstyrelsens husdyrvejledning – link: <https://husdyrvejledning.mst.dk/vejledning-til-bekendtgørelserne/husdyrgodkendelses-bekendtgørelsen/13-generelle-principper-for-godkendelser-og-tilladelser/#11>.

⁸ Syddjurs Kommune Kommuneplan 2016, som vedtaget den 21. september 2016, trådt i kraft den 11. oktober 2016 og afløst den 9. februar 2021, <http://kort.plandata.dk/searchlist/#/search/0706/11/A>.

⁹ Syddjurs Kommune Kommuneplan 2020-2032, som vedtaget den 16. december 2020 og trådt i kraft den 9. februar 2021, https://dokument.plandata.dk/11_9636913_1612799004655.pdf.

system og indsat en række supplerende målepunkter i det fremtidige byzoneområde. Scenarieregningen viser, at genekriteriet på 1 LE pr. m³ som fastsat i husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 31, stk. 1, nr. 1, ikke er overholdt.

Miljø- og Fødevareklagenævnet finder på den baggrund, at der ikke kan meddeles miljøtilladelse til det ansøgte projekt, idet beskyttelsesniveauet for lugt ikke kan overholdes, jf. husdyrgodkendelsesbekendtgørelsens § 24, stk. 1, jf. stk. 2, jf. §§ 31-33 og bilag 3, pkt. B. Nævnet ophæver derfor Syddjurs Kommunes afgørelse af 7. januar 2021, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

3.3 Gebyr

Som følge af afgørelsen tilbagebetales det indbetalte klagegebyr, jf. gebyrbekendtgørelsens § 2, stk. 2, nr. 1.

3.4 Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse

Miljø- og Fødevareklagenævnet ophæver Syddjurs Kommunes afgørelse af 7. januar 2021 om miljøtilladelse til ændring af et kvægbrug på Ballevej 34, 8400 Ebeltoft, med virkning fra 1 år fra nævnets afgørelse, og hjemviser sagen til fornyet behandling.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales.

Denne afgørelse gøres tilgængelig for Syddjurs Kommune (Landbrug, sagsnr. 21/4899) samt for klageren via klageportalen. Afgørelsen sendes desuden til eventuelle andre parter i klagesagen.

Afgørelsen vil blive offentliggjort på mfkn.naevneneshus.dk. Personoplysninger vil blive anonymiseret.

Miljø- og Fødevareklagenævnet beklager den lange sagsbehandlingstid.

Ann Toft Kristensen
Stedfortrædende formand